

حضور کارورزان پزشکی در واحد تغذیه بیماران قلبی بیمارستان امام علی (ع)
برای اولین بار در سطح دانشگاه

حیطه نوآوری:

- تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی
- روشها و تکنیک های آموزشی
- سنجش و ارزشیابی و اثربخشی آموزشی
- مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی
- مشاوره و راهنمایی و فعالیتهای فرهنگی و امور تربیتی و اجتماعی
- محصولات آموزشی

نام صاحب فعالیت نوآورانه: دکتر سهیلا رشادت (ریاست قطب علمی آموزش پزشکی جامعه نگر، نماینده علمی قطب

کشوری و مسئول عرصه پزشکی جامعه نگر) در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

تولیت برنامه: قطب علمی پزشکی جامعه نگر

نام همکاران: واحد اجراء ریاست قطب (دکتر سهیلا رشادت)، سوپروایزر آموزشی قطب (آقای سیروس کبودی)،

همکاران واحد تغذیه بیماران قلبی (آقای رشیدی)

محل انجام فعالیت: واحد تغذیه بیماران قلبی بیمارستان امام علی (ع)، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

هدف کلی

حضور کارورزان پزشکی در واحد تغذیه بیماران قلبی بیمارستان امام علی (ع)

اهداف ویژه / اختصاصی

۱. آشنایی دانشجویان با خدمات ارائه شده به بیماران در خصوص تغذیه بیماران قلبی
۲. آشنایی کارورزان پزشکی با آخرین یافته های علمی و مداخلات صورت گرفته در خصوص تغذیه بیماران قلبی
۳. حساس سازی دانشجویان به نحوه ارتباط صحیح با بیماران قلبی در خصوص آموزش تغذیه متناسب با بیماری آنان

۴. استفاده از ظرفیتهای موجود در سطح دانشگاه در راستای توسعه و نوآوری آموزش پزشکی

۵. تعهد قطب به بسته سیاستی تحول و نوآوری آموزشی مدون شده در سطح وزارت متبوع

بیان مسأله

انسان سالم محور توسعه است. در اسناد کنفرانس آلماتا تاکید شده است که مراقبتهای اولیه بهداشتی جزء جدایی ناپذیر از کل توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور است و سلامت مردم باید محور حرکت همه بخشهای توسعه باشد. لذا جامعه پزشکی به دلیل نقش اساسی آن در توسعه باید قادر باشد با سرمایه گذاری بزرگ از جمله تغییر در نظام آموزش پزشکی، تنظیم هدف ها و برنامه ریزی در راستای اجرای آن مشکلات مربوط به سلامت جامعه، بهداشت و درمان مردم را با در نظر گرفتن نیازهای جامعه، اولویت های بهداشتی کشور، توجه به تناسب و نقش عوامل مختلفی همچون سبک و شیوع زندگی، محیط، ژنتیک و علوم پزشکی و با در نظر گرفتن شواهد حاکی از ارتباط بین سلامتی با حمایت اجتماعی، عدالت و سرمایه اجتماعی به طور اصولی حل کند و به پرورش سلامت پردازد و در این راستا با ارتباط با علوم انسانی اجازه دهد تا پزشکان عمومی با آزمون مهارتهای وجودی خود در صحنه های اجتماعی و اقتصادی جدید، به کسب تجربه پردازند.

آنچه که در سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران آمده است: "جامعه ای برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی". اما امروزه بیماریهای غیرواگیر به علت پدیده نوسازی جوامع و پیشرفت فن آوری و تراکم جمعیت در مناطق شهری؛ تغییر سبک و شیوه زندگی و گرایش افراد به عادات نامناسب شیوع گسترده ای پیدا نموده اند. بر طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۰۲ مهمترین عوامل خطر در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مربوط به دخانیات، فشار خون بالا، مصرف الکل، کلسترول بالا و افزایش وزن، مصرف کم میوه و سبزیجات، عدم فعالیت فیزیکی مناسب، روابط جنسی غیر ایمن و مصرف داروهای غیرمجاز می باشد. بر طبق همین گزارش بیماریهای قلبی و عروقی، حوادث و سرطانها، مهمترین علل مرگ و میر در جهان میباشند ۲۹/۲ درصد از کل مرگها در سال ۲۰۰۳ مربوط به بیماریهای قلبی و عروقی بوده است که ۸۰ درصد مرگهای ناشی از آن در کشورهای کم درآمد و فقیر اتفاق افتاده است. یکی

از عواملی که می تواند در کنترل این بیماریها موثر باشد، نحوه تغذیه افراد بطور عام و بیماران قلبی بطور خاص می باشد.

حضور دانشجویان کارورز پزشکی در واحد تغذیه بیماران قلبی ضمن اینکه منجر به آشنایی آنان با فعالیت های صورت گرفته در این خصوص در سطح دانشگاه می شود، زمینه آشنایی آنان با آخرین یافته های علمی و مداخلات صورت گرفته در این خصوص را نیز فراهم می سازد. همچنین منجر به حساس سازی دانشجویان به نحوه ارتباط صحیح با بیماران مبتلا به بیماری قلبی در خصوص آموزش تغذیه صحیح و متناسب با بیماری آنان می گردد.

این فرآیند آموزشی یکی از فعالیتهای انجام شده قطب علمی جامعه نگر در طرح ساماندهی طب سرپایی در سطح دانشگاه (مأموریت قطب علمی پزشکی جامعه نگر) برای ایفای نقش مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی در سطح دانشگاه محسوب می گردد. این مأموریت بنا به درخواست ریاست قطب (دکتر سهیلا رشادت) از ریاست محترم دانشگاه و جلب موافقت ایشان در جلسه هیأت رئیسه و اعلام آن از سوی معاونت آموزشی دانشگاه آغاز شد. در طرح ساماندهی طب سرپایی دانشگاه، یکی از سیاستهای قطب، ورود به برنامه آموزشی و سیاستهای آموزشی در حال اجرای گروههای ماژور و مینور بالینی بود تا بتواند به تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی جدید متناسب با گروههای آموزشی پردازد که در این رابطه مقرر گردید از گروههای بالینی بنابه درخواست مسئول قطب، سهمیه دانشجویان از بخش موجود (ماژور یا مینور) به قطب اختصاص یابد. در این رابطه، نماینده علمی قطب برنامه آموزشی خود را مطابق با بخش مربوطه در راستای توانمندسازی کارورزان آن بخش در ارتباط با طب سرپایی طراحی نمود که فرآیند مذکور جهت کارورزان پزشکی بخش های داخلی و قلب طراحی و در کوریکولوم آموزشی آنان درج گردید و به مرحله اجرا درآمد و در حال حاضر نیز مورد رصد از سوی قطب می باشد.

شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته

ابتدا ضمن بررسی متون و منابع آموزشی مربوط به نیازمندی های آموزش پزشکی در راستای اجرای تحول و نوآوری آموزش پزشکی مقدمات کار بصورت مکاتبه و تشکیل جلسه با مدیریت محترم مرکز تغذیه بیماران قلبی بیمارستان امام علی (ع) و معرفی قطب و فعالیتهای آن و اهداف قطب از حضور دانشجویان در آن مرکز برای آنان انجام شد. پس از کسب موافقت و انجام هماهنگی های لازم، برنامه ریزی جهت حضور فیزیکی دانشجویان بخش

قلب در مرکز تغذیه بیماران قلبی با همکاری رابط معرفی شده (کارشناس مجرب) از سوی آن واحد انجام پذیرفت. مقرر گردید که در برنامه آموزشی دانشجویان معرفی شده به قطب قید گردد که در هر دوره آموزشی در عرصه، کارورزان می‌بایستی یک بار در مرکز تغذیه بیماران قلبی حضور یابند. این برنامه در حال حاضر عملیاتی شده و در حال اجرا می‌باشد.

این فرآیند مبتنی بر حیطه‌های تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی، استفاده از روشها و تکنیک‌های آموزشی و همچنین مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی قطب در راستای توسعه نوآوری آموزشی در سطح دانشگاه و مبتنی بر اهداف وزارت متبوع می‌باشد.

نتایج حاصل از فعالیت

با اجرای این فرآیند آموزشی، فراگیران از تدوین و اجرای فعالیت آموزشی و امکان فرصتی نو برای یادگیری رضایت داشتند و استقبال می‌کردند.

۱. ارتقاء توان علمی و حرفه ای دانشجویان
۲. آشنایی با نیازمندیهای تغذیه ای بیماران قلبی و چگونگی آموزش بیماران
۳. لمس مراقبت از بیماران قلبی به روش های غیر دارویی و لزوم اهمیت به سطوح سه گانه پیشگیری
۴. مرجعیت و رهبری و مدیریت آموزشی قطب در تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی در حال اجرا در سطح دانشگاه
۵. استفاده از ظرفیتهای و پتانسیلهای موجود در سطح دانشگاه بعنوان بستر مناسب برای تقویت آموزش سرپایی
۶. استفاده از کارشناسان مجرب دیگر واحدهای خدماتی برای بکارگیری روشهای نو آموزشی
۷. با اجرای این فرآیند آموزشی، فراگیران از تدوین و اجرای فعالیت آموزشی و امکان فرصتی نو برای یادگیری و ایفای نقش رضایت دارند و استقبال می‌کنند.

سطح نوآوری:

این فرآیند در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است

مدت زمان اجرا: تاریخ شروع: شهریور ۱۳۹۳ در سطح مسئولین دانشگاه و پس از موافقت و انجام پروسه آنگاه بصورت شناسایی واحد مذکور مکاتبات با بخش تغذیه بیمارستان امام علی بازدید و حضور فیزیکی و بررسی امکانات موجود

در واحد مذکور همچنین توجیه اهداف قطب و لزوم اجرای برنامه در جهت توسعه آموزش انجام شد و اجرای عملی طرح از مورخه ۱۳۹۴/۱۱/۱۸ انجام شد. این ماموریت بخشی از فاز دوم بکارگیری و فعال سازی ظرفیت های بهداشتی و خدماتی غیر آموزشی موجود در سیستم دانشگاه در جهت توسعه آموزش و توانمند سازی دانشجویان پزشکی از طریق توسعه نوآوری آموزشی بود .

تاریخ پایان: هم اکنون نیز در حال اجرا می باشد.

اینجانب دکتر «سهیلا رشادت» ایده پرداز و مجری فرآیند بوده و متعهد می گردم کلیه اطلاعات مبتنی بر واقعیت ترتیب داده شده است. مستندات مکاتبات مربوط به این فرآیند در مجموعه موجود و قابل استناد می باشد . این فعالیت در کوریکولوم آموزشی کارورزان پزشکی و logbook آنان و گزارش کارورزان درج گردیده است . برگزاری مرتب فعالیت آموزشی رصد و مورد پایش قرار میگیرد .